

etp

WA 4120-14/2023-w

Łódź, 28 kwietnia 2023 r.

Burmistrz Łasku

Urząd Miejski w Łasku
ul. Warszawska 14
98-100 Łask

W odpowiedzi na pismo pana Burmistrza zawierające wniosek o udzielenie wyjaśnienia:

1. Czy w świetle art. 70a ustawy Karta Nauczyciela środki na doskonalenie zawodowe nauczycieli mogą być wyodrębnione w budżecie Gminy Łask, czy w planach finansowych poszczególnych placówek oświatowych?
2. Mając na uwadze, że doskonalenie zawodowe nauczycieli najczęściej rozumiane jest jako celowy, zaplanowany i ciągły proces ustawicznego kształcenia, polegający na podwyższaniu i modyfikacji zawodowych kompetencji nauczyciela oraz kwalifikacji, a także na wszechstronnym rozwoju jego osobowości oraz biorąc pod uwagę, że doskonalenia zawodowego nauczycieli, nie należy utożsamiać z ich doksztalceniem, gdyż doksztalcenie oznacza zjawisko uzupełniania, dopełniania formalnych kwalifikacji pracownika do poziomu aktualnych wymagań, czy można dofinansowywać ze środków na doskonalenie zawodowe nauczycieli szkoleń dyrektorów placówek oświatowych, to jest szkoleń związanych z podnoszeniem kwalifikacji zawodowych pracownika, typu obsługa BIP, szkoleń w zakresie SIO, zmian w przepisach oświatowych czy szkoleń w zakresie kontroli zarządczej w placówce oświatowej, gdzie środki te powinny być przeznaczone na szkolenia zawodowe, czyli takie, dzięki którym nabeżdą oni wiedzę i umiejętności pozwalające im lepiej wykonywać pracę zawodową z zakresu nauczania przedmiotu.

uprzejmie informuję:

Ze skierowanego do Izby pisma wynika, że w ocenie Miasta:

- Ad 1 - środki na doskonalenie zawodowe nauczycieli mogą być wyodrębnione w budżecie gminy Łask zgodnie z zapisami w uchwałach Rady Miejskiej w Łasku w sprawie określenia planu dofinansowania form doskonalenia zawodowego nauczycieli oraz ustalenia maksymalnej kwoty dofinansowania w 2021r. i 2022r. za kształcenie pobierane przez szkoły wyższe i zakłady kształcenia, na które dofinansowanie będzie przyznawane nauczycielom zatrudnionym w szkołach i przedszkolach, dla których organem prowadzącym jest Gmina Łask.

Ponadto w oparciu o art. 70a Karty Nauczyciela w budżetach organów prowadzących szkoły wyodrębnia się środki na doskonalenie zawodowe nauczycieli.

Za wyodrębnieniem środków na doskonalenie zawodowe nauczycieli w planach finansowych poszczególnych placówek oświatowych, których one dotyczą, przesądza fakt, że budżet jest tworzą plany finansowe poszczególnych jednostek budżetowych. Natomiast dyrektorzy szkół powołani przez Burmistrza jako kierownicy jednostek odpowiedzialni są za plan finansowy kierowanej przez siebie jednostki i w ramach tych zadań również odpowiadają za zgodne z

prawem wydatkowanie środków w ramach dofinansowania doskonalenia zawodowego nauczycieli.

- Ad 2 - Po zapoznaniu się z częścią opracowań autorów zajmujących się problematyką oświatową, można dojść do wniosku że doskonalenia zawodowego nauczycieli nie należy utożsamiać z ich doksztalaniem, gdyż doksztalanie oznacza zjawisko uzupełniania, dopełniania formalnych kwalifikacji pracownika do poziomu aktualnych wymagań. Zdobywa się je z reguły w toku pracy zawodowej, drogą systematycznego, instytucjonalnego uczenia się. Doksztalanie to uzupełnianie przez czynnych zawodowo nauczycieli kwalifikacji niezbędnych do pracy w określonego typu szkole, placówce oświatowo-wychowawczej, czy opiekuńczo-wychowawczej. Doskonalenie zawodowe ma na celu podnoszenie kompetencji nauczycieli, wśród których interesują nas wyłącznie kompetencje zawodowe – dotyczące wiedzy przedmiotowej (merytorycznej) i sfery dydaktycznej zawodu nauczyciela oraz relacji interpersonalnych, na których opiera się proces kształcenia – pozostają domeną doskonalenia wewnątrzszkolnego i instytucjonalnego.

W przypadku szkoleń dla dyrektorów szkół, to od rozwoju zawodowego nauczyciela należy odróżnić podnoszenie kwalifikacji w zakresie kompetencji dyrektora.

Jednostka stoi na stanowisku, że wydatków w tym zakresie nie można objąć dofinansowaniem doskonalenia zawodowego nauczycieli.

Wydatki na szkolenia typu obsługa BIP, szkolenia w zakresie SIO, szkolenia dotyczące zmian w przepisach oświatowych czy szkoleń w zakresie kontroli zarządczej w placówce oświatowej w ogóle nie powinny być sfinansowane ze środków na szkolenia dla nauczycieli planowanych w rozdziale 80146 „doksztalanie i doskonalenie nauczycieli”. Jest to niezgodne z przeznaczeniem tych środków, określonym w rozdziale 7a Karty Nauczyciela i wydanym na jej podstawie rozporządzeniem w sprawie dofinansowania doskonalenia zawodowego nauczycieli. Środki te są przeznaczone na szkolenia zawodowe nauczycieli, czyli takie, dzięki którym nabędą oni wiedzę i umiejętności pozwalające im lepiej wykonywać pracę zawodową.

Udzielając odpowiedzi na postawione pytania, Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi podziela stanowisko wnioskodawcy odnośnie do pytania drugiego, zaś w kwestii pytania pierwszego wyraża pogląd odmienny od zaprezentowanego.

Ad 1. Stosownie do treści art. 70a ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982r. Karta Nauczyciela (Dz.U. z 2021r., poz. 1762 z póź.zm) w budżetach organów prowadzących szkoły wyodrębnia się środki na dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli, z uwzględnieniem szkoleń branżowych – w wysokości 0,8% planowanych rocznych środków przeznaczonych na wynagrodzenia osobowe nauczycieli.

Zasady podziału środków na doskonalenie zawodowe nauczycieli doprecyzowuje rozporządzenie MEN z dnia 23 sierpnia 2019r. w sprawie dofinansowania doskonalenia zawodowego nauczycieli, szczegółowych celów szkolenia branżowego oraz trybu i warunków kierowania nauczycieli na szkolenia branżowe (Dz.U z 2019r. poz. 1653).

Przepis ust. 1 art. 70a ustawy Karta Nauczyciela nakazuje dokonać wyodrębnienia środków na doskonalenie zawodowe nauczycieli w budżetach organów prowadzących. Przywołany przepis Karty Nauczyciela nie rozstrzyga w sposób wyraźny, czy wyodrębnione w uchwale budżetowej jst środki na doskonalenie zawodowe nauczycieli mogą być także wyodrębnione w planach finansowych poszczególnych placówek.

Uwzględniając jednak treść przepisu ust. 1 art. 70a KN oraz przepisów rozporządzenia MEN dotyczących w szczególności obowiązku opracowania przez organ prowadzący na każdy rok kalendarzowy planu dofinansowania form doskonalenia zawodowego nauczycieli (§ 5 rozp.) oraz

corocznego ustalania maksymalnej kwoty dofinansowania opłat pobieranych przez podmioty, o których mowa w art. 70 a ust. 3a pkt 1 i 2 ustawy oraz form i specjalności kształcenia, na które dofinansowanie jest przyznawane (§ 6 rozp.), które to dokumenty są ustalane na podstawie m.in. wniosków dyrektorów placówek lub w porozumieniu z nimi, należy przyjąć, że środki wyodrębnione w uchwale na doskonalenie zawodowe nauczycieli nie ulegają wyodrębnieniu w ramach poszczególnych planów finansowych jednostek oświatowych.

Kwestia wyodrębniania środków w budżetach organów prowadzących szkoły była przedmiotem rozstrzygnięcia WSA w Gliwicach (wyrok z dnia 22 kwietnia 2008r. syg. akt IV SA/Gl 693/07), który wyjaśnił, że cyt: Zważywszy, że wolą ustawodawcy, określoną w art. 70a ust. 1 Karty Nauczyciela było powierzenie radzie gminy dysponowania środkami przeznaczonymi na dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli i organizacji doradztwa metodycznego, które musi przewidzieć w swoim budżecie, to umieszczenie w planach finansowych szkół środków pieniężnych na ten cel, którymi zgodnie z art. 39 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty dysponuje dyrektor, jest przekroczeniem delegacji ustawowej. Zdaniem sądu stworzy to nieprzewidzianą przepisami prawa sytuację, w której zamiast jednego funduszu na poziomie organu prowadzącego szkoły powstanie wiele funduszy, którymi dysponować będą dyrektorzy szkół.

Należy przypomnieć, że art. 39 ustawy o systemie oświaty został uchylony, jednakże przywołane w wyroku kompetencje dyrektora pozostały analogiczne - na podstawie aktualnie obowiązującego art. 68 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016r. Prawo oświatowe (Dz.U z 2021r. poz. 1082 z póź.zm).

Ad 2. W ocenie RIO w Łodzi z wyodrębnionych w uchwale budżetowej środków na doskonalenie zawodowe nauczycieli nie można finansować szkoleń dyrektorów, których przedmiotem są inne zagadnienia inne niż doskonalenie i doksztalcanie zawodowe nauczycieli.

Doskonalenie zawodowe według T. Nowackiego to „ogół procesów wywołanych przez potrzebę podniesienia umiejętności wykonywania czynności zawodowych przez grupy i poszczególnych pracowników poza procesami podwyższania ich formalnych kwalifikacji” (por. T.Nowacki, Dydaktyka doskonalenia zawodowego, Wrocław 1976r. s.109).

Doskonalenie zawodowe w odniesieniu do nauczycieli, W. Okoń uważa za ważny składnik systemu kształcenia pozaszkolnego nauczycieli, polegający na:

- udzielaniu pomocy początkującym nauczycielom w okresie adaptacji do zawodu,
- w okresie samodzielności zawodowej – na aktualizowaniu i pogłębianiu wiedzy przedmiotowej i pedagogicznej, zaznajamianiu z postępem nauki, udzielaniu pomocy w rozszerzaniu lub zmianie specjalizacji,
- organizowaniu różnych form samokształcenia indywidualnego i zbiorowego nauczycieli,
- udzielaniu pomocy w samodzielnej pracy badawczej

(patrz: W. Okoń, słownik pedagogiczny, Warszawa 1987r. s.57).

Według piśmiennictwa doksztalcanie zawodowe to zjawisko uzupełniania, dopełniania formalnych kwalifikacji pracownika do poziomu aktualnych wymagań. Zdobywa się je z reguły w toku pracy zawodowej, drogą systematycznego, instytucjonalnego uczenia się (por. M.Pindera, doskonalenie i doksztalcanie zawodowe nauczycieli, Nauczyciel i Szkoła 1-2/10-11/, 156-164, 2001).

Według S. Krawcewicza doksztalcanie to „uzupełnianie przez czynnych zawodowo nauczycieli kwalifikacji niezbędnych do pracy w określonej typu szkole, placówce oświatowo-wychowawczej, czy opiekuńczo-wychowawczej” (por. M.Godlewski, S. Krawcewicz, T.Wujek, Pedagogika, Podręcznik akademicki, Warszawa 1976r., S.562).

Uwzględniając powyższe należy stwierdzić, iż koszty szkoleń dyrektora placówki z zakresu objętego pytaniem Wnioskodawcy nie mieszczą się w zakresie pojęcia doskonalenia zawodowego czy doskonalenia zawodowego nauczycieli, których celem najogólniej rzecz ujmując jest przygotowanie i doskonalenie umiejętności do realizacji zadań dydaktyczno-wychowawczych i opiekuńczych, albowiem szkolenia dyrektorów mają na celu nabycie wiedzy i umiejętności czy doskonalenie z zakresu zarządzania i kierowania placówką.

Szkolenia dyrektorów w tym zakresie mogą być realizowane ze środków innych niż, te o których mowa w art. 70 a ust. 1 Karty Nauczyciela.

Informuję jednocześnie, że stanowisko przedstawione w niniejszym piśmie udzielone zostało w ramach prowadzonej przez Izbę działalności informacyjnej i nie ma mocy wiążącej.

Z poważaniem

PREZES
Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi

dr Ryszard Paweł Krawczyk

